

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: Odlična vijest: EU je 2024. prvi puta proizvela više električne energije iz solarne energije nego iz ugljena

Datum objave članka: 27.01.2025.

Poveznica na izvor (medij/portal): <https://boljaenergija.24sata.hr/Odlicna-vijest-EU-je-2024.-prvi-puta-proizvela-vise-elektricne-energije-iz-solarne-energije-nego-iz-ugljena>

Ime i prezime studenta: Antonio Banjedvorac i Maja Vinko

Ime i prezime mentora/ice: prof. dr. sc. Bojana Olgić Draženović

1. Kratki opis članka

Članak objavljen na portalu Boljaenergija.hr ističe značajan energetske prijelaz u Europskoj uniji: tijekom prve polovice 2024. po prvi put je u EU proizvedeno više električne energije iz solarnih panela nego iz ugljena. Prema članku, solarna energija proizvela je 129 TWh, dok je ugljen pao na 104 TWh. Kao glavni razlozi navode se porast ulaganja u obnovljive izvore energije, visoka proizvodnja solarne energije tijekom ljetnih mjeseci i smanjenje ukupne potražnje za električnom energijom. Također se ističe da je proizvodnja iz ugljena pala za više od 50 % u odnosu na 2019. godinu, dok se Njemačka, Španjolska i Nizozemska navode kao lideri u solarnoj proizvodnji u EU.

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

Br.	Tvrdnja iz članka	Ocjena	Izvor(i) i komentar provjere

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

1	EU je 2024. prvi put proizvela više električne energije iz solarne energije nego iz ugljena.	Točno	Izvješće “European Electricity Review 2024”, organizacije Ember Climate, objavljeno u veljači 2024., analizira podatke iz 2023. godine, kada je EU proizvela 129 TWh iz solarne, a 104 TWh iz ugljena. Tema izvješća: električna energija u Europi.
2	Solarni paneli proizveli su 129 TWh, dok je proizvodnja iz ugljena pala na 104 TWh.	Točno	Prema istom izvješću (Ember Climate, 2024), podatci za 2023. godinu pokazuju da su solarni paneli proizveli 129 TWh električne energije u EU.
3	Ove promjene rezultat su višeg udjela obnovljivih izvora, kao i pada potražnje za električnom energijom.	Djelomično točno	Uz obnovljive izvore i smanjenje potražnje, presudni su i vremenski i hidro uvjeti. Izvor: https://ember-climate.org/insights/research/european-electricity-review-2024
4	Proizvodnja energije iz ugljena u EU pala je za više od 50 % u odnosu na razinu iz 2019.	Točno	Ember navodi da je proizvodnja iz ugljena pala s 216 TWh (2019.) na 104 TWh (2024.), što potvrđuje pad veći od 50 %. Izvor: https://ember-climate.org/insights/research/european-electricity-review-2024

“Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

5	Zemlje poput Njemačke, Španjolske i Nizozemske vodeće su u solarnoj proizvodnji.	Točno	Eurostat navodi Njemačku, Nizozemsku i Španjolsku među vodećima po udjelu solarne energije u ukupnoj proizvodnji. Izvor: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Renewable_energy_statistics
---	--	-------	---

3. Zaključak analize

Analizirani članak temelji se na stvarnim podacima koje potvrđuju međunarodno priznate organizacije poput Ember Climate i Eurostata. Od pet tvrdnji iznesenih u članku, četiri su ocijenjene kao točne, a jedna kao djelomično točna. To ukazuje na visoku činjeničnu točnost članka s minimalnim odstupanjima u interpretaciji.

Tvrdnje o proizvodnji solarne energije (129 TWh) i usporedbi s ugljenom (104 TWh) potvrđene su izvješćem Ember Climata za prvu polovicu 2024. Ovo je značajan korak za EU u procesu dekarbonizacije i postizanja klimatskih ciljeva. Tvrdnja o padu ugljena za više od 50 % u odnosu na 2019. godinu je točna i jasno mjerljiva kroz energetske statistiku.

Djelomično točna tvrdnja odnosi se na uzroke pada udjela ugljena. Iako su obnovljivi izvori i smanjena potražnja važni faktori, izvješće Ember ističe i utjecaj vremenskih uvjeta (insolacija i hidrologija), kao i regulatorni kontekst (ETS sustav, nacionalne strategije zatvaranja termoelektrana).

Tvrdnja o vodećim zemljama u solarnoj proizvodnji (Njemačka, Španjolska, Nizozemska) točna je i podržana podacima Eurostata i nezavisnih analiza. Članak se može ocijeniti kao vrlo pouzdan jer se temelji na ažurnim, provjerljivim podacima i izbjegava senzacionalističke ili netočne interpretacije.

4. Korišteni izvori

1. Ember Climate (2024). European Electricity Review (srpanj 2024.) Dostupno na: <https://ember-climate.org> (Pristupljeno 21.6.2025.)
2. Eurostat: Energy production statistics. Dostupno na: <https://ec.europa.eu/eurostat> (Pristupljeno 21.6.2025.)
3. Eurostat (2024) Renewable energy statistics Online. Dostupno na: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Renewable_energy_statistics (Pristupljeno 28.6.2025.).